ΕΚΤΙΜΗΣΗ ΚΙΝΔΥΝΟΥ ΒΙΑΣ ΚΑΙ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ

Ο εκφοβισμός, η παρενόχληση και η βία είναι μια σημαντική κατηγορία κινδύνων στο χώρο εργασίας, με αναφορά σε δημόσιους χώρους, εικονικούς χώρους όπως το διαδίκτυο και την κοινωνική ζωή ευρύτερα. Ο εργασιακός χώρος δεν πρέπει να αποτελεί το έδαφος στο οποίο καλλιεργούνται συμπεριφορές οποιασδήποτε μορφής βίας, παρενόχλησης ή εκφοβισμού. Τέτοιου είδους συμπεριφορές δε γίνονται αποδεκτές στο εργασιακό περιβάλλον της επιχείρησης.

Ορισμοί

- Ως βία και παρενόχληση νοούνται οι μορφές συμπεριφοράς, πράξεις, πρακτικές ή απειλές αυτών, που αποσκοπούν, οδηγούν ή ενδέχεται να οδηγήσουν σε σωματική, ψυχολογική, σεξουαλική ή οικονομική βλάβη, είτε εκδηλώνονται μεμονωμένα είτε κατ' επανάληψη.
- Ως παρενόχληση νοούνται οι μορφές συμπεριφοράς, που έχουν ως σκοπό ή αποτέλεσμα την παραβίαση της αξιοπρέπειας του προσώπου και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος, ανεξαρτήτως εάν συνιστούν μορφή διάκρισης, και περιλαμβάνουν και την παρενόχληση λόγω φύλου ή για άλλους λόγους διάκρισης.
- Ως σεξουαλική παρενόχληση ορίζεται κάθε μορφή ανεπιθύμητης προφορικής, μη προφορικής ή φυσικής συμπεριφοράς με πράξεις γενετήσιου χαρακτήρα με σκοπό ή αποτέλεσμα την προσβολή της αξιοπρέπειας ενός προσώπου, και, ιδίως, τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, ταπεινωτικού, εξευτελιστικού ή επιθετικού περιβάλλοντος.
- Ως παρενόχληση λόγω φύλου νοούνται οι μορφές συμπεριφοράς που συνδέονται με το φύλο ενός προσώπου, οι οποίες έχουν ως σκοπό ή αποτέλεσμα την παραβίαση της αξιοπρέπειας του προσώπου αυτού και τη δημιουργία εκφοβιστικού, εχθρικού, εξευτελιστικού, ταπεινωτικού ή επιθετικού περιβάλλοντος κατά το άρθρο 2 του ν. 3896/2010 (Α' 107) και την παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 4443/2016 (Α' 232). Οι μορφές συμπεριφοράς αυτές περιλαμβάνουν και τη σεξουαλική παρενόχληση του ν. 3896/2010, καθώς και μορφές συμπεριφοράς που συνδέονται με τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την έκφραση, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου του προσώπου.

Πού μπορούν να λάβουν χώρα οι μορφές συμπεριφοράς βίας και παρενόχλησης

- Στον χώρο εργασίας, συμπεριλαμβανομένων δημόσιων και ιδιωτικών χώρων και χώρων όπου ο εργαζόμενος παρέχει εργασία, λαμβάνει αμοιβή, κάνει διάλειμμα ιδίως, για ανάπαυση ή για φαγητό, σε χώρους ατομικής υγιεινής και φροντίδας, αποδυτηρίων ή καταλυμάτων που παρέχει ο εργοδότης
- Στις μετακινήσεις από και προς την εργασία, τις λοιπές μετακινήσεις, τα ταξίδια, την εκπαίδευση, καθώς και τις εκδηλώσεις και τις κοινωνικές δραστηριότητες που σχετίζονται με την εργασία
- Κατά

- τις επικοινωνίες που σχετίζονται με την εργασία, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που πραγματοποιούνται μέσω τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνίας.

Αξιολόγηση ψυχοκοινωνικών κινδύνων, συμπεριλαμβανομένης της βίας, της παρενόχλησης και της σεξουαλικής παρενόχλησης

Αξιολογώντας τους κινδύνους βίας, παρενόχλησης και σεξουαλικής παρενόχλησης στην επιχείρηση, έγινε μια αρχική ποιοτική εκτίμηση, εστιάζοντας σε αναφορές του υπεύθυνου της εγκατάστασης και την αξιολόγηση των Συμβούλων Υγείας & Ασφάλειας της ΓΕΠ που επισκέπτονται την εγκατάσταση. Τα δεδομένα αυτά έχουν τον κίνδυνο υπο-αναφοράς, καθώς μελέτες δείχνουν ότι παγκοσμίως παρά την υψηλή συχνότητα περιστατικών σεξουαλικής παρενόχλησης ή βίας στο χώρο εργασίας πολλά θύματα στην πράξη δεν αναφέρουν το πρόβλημα, ενώ οι παρευρισκόμενοι/ες και οι μάρτυρες σπάνια εμφανίζονται. Παρά το πρόβλημα αυτό, εκτιμάται ότι στην Ελλάδα όλο και περισσότερα θύματα βίας και παρενόχλησης μιλούν ανοιχτά, καθώς διάφορα κινήματα έδωσαν τη δυνατότητα δράσης προς την κατεύθυνση της εξάλειψης της βίας και παρενόχλησης σε διάφορους χώρους.

Καθώς μέχρι την σύνταξη της εκτίμησης δεν υπήρξε ενημέρωση για αναφορά περιστατικού βίας ή παρενόχλησης, δεν εντοπίζεται αυξημένος κίνδυνος έκθεσης των εργαζομένων στους κινδύνους αυτούς. Η πιθανότητα έκθεσης σε βία ή παρενόχληση από τρίτους (επισκέπτες ή πελάτες ή εν γένει πρόσωπα εκτός εργασίας) δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να είναι μηδενική, ωστόσο είναι χαμηλή εφόσον η επιχείρηση μεριμνά διαρκώς ώστε να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα, που περιλαμβάνουν τη φυσική ασφάλεια του χώρου, την ευαισθητοποίηση των εργαζομένων και την εφαρμογή διαδικασιών μείωσης της έκθεσης των εργαζομένων σε βία από τρίτους. Σημειώνεται ότι δεδομένης της ιδιαίτερης φύσης των συγκεκριμένων κινδύνων, κάθε φαινόμενο βίας και παρενόχλησης που σχετίζεται με το χώρο εργασίας πρέπει να αναφερθεί ώστε να ληφθεί υπόψη στο πλαίσιο της αναθεώρησης της παρούσας εκτίμησης.

Προτεινόμενα μέτρα

Σε κάθε περίπτωση, ο εργοδότης θα πρέπει να λάβει όλα τα μέτρα που στοχεύουν στην πρόληψη και αποφυγή συμβάντων που σχετίζονται με άσκηση βίας και παρενόχλησης, προσαρμοσμένα σε κάθε θέση εργασίας. Σκοπός των μέτρων που προτείνονται είναι η δημιουργία ενός περιβάλλοντος εργασίας το οποίο σέβεται, προωθεί και διασφαλίζει το δικαίωμα κάθε προσώπου σε έναν κόσμο εργασίας χωρίς βία και παρενόχληση.

- Μέριμνα ώστε οι εργαζόμενοι να εφαρμόζουν μεθόδους αντιμετώπισης των συγκρούσεων στο χώρο εργασίας, αξιοποιώντας τεχνικές αποκλιμάκωσης μιας κρίσης ή έντασης ή ακόμα και βίαιης κατάστασης, πάνω στις οποίες έχουν εκπαιδευτεί. Εάν είναι μάρτυρες σε περιστατικά, θα πρέπει να αξιοποιούν τις υπηρεσίες υποστήριξης που είναι διαθέσιμες, ιδιωτικές ή δημόσιες, ώστε το περιστατικό να αναφερθεί.
- Μέριμνα ώστε

- οι εργαζόμενοι να μη διστάζουν να καταγγείλουν περιστατικά βίας, παρενόχλησης και εκφοβισμού στο χώρο εργασίας. Εάν υπάρχει μια καταγγελία στο χώρο εργασίας, να μην αμφισβητείται και μην κρίνεται ο καταγγέλλων/η καταγγέλλουσα, να επιδεικνύεται ενσυναίσθηση και υποστήριξη με κάθε δυνατό τρόπο.
- Διασφάλιση πληροφόρησης και επικοινωνίας μεταξύ συνάδελφων αλλά και μεταξύ διοίκησης και προσωπικού, ώστε ένα περιστατικό βίας ή παρενόχλησης να μπορεί να επικοινωνηθεί με εμπιστευτικότητα.
- Τοποθέτηση των εργαζομένων σε θέσεις εργασίας ανάλογα με τι ανάγκες και τις δεξιότητές τους.
- Ανάπτυξη καλών εργασιακών σχέσεων μεταξύ των εργαζομένων και της διοίκησης.
- Εκπαίδευση εργαζομένων στην αναγνώριση, πρόληψη και διαχείριση περιστατικών βίας και παρενόχλησης.
- Διάθεση πληροφοριών για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εργαζομένων και του εργοδότη, καθώς και των ατόμων που ασκούν το διευθυντικό δικαίωμα ή εκπροσωπούν τον εργοδότη.

Ο Επιστημονικά Υπεύθυνος

ΣΟΥΠΙΩΝΗΣ ΣΤ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΕΙΔΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΕΙΡΙΑΔΩΝ 44, ΑΘΗΝΑ 11854
ΑΦΜ: 078313016 - ΔΟΥ: ΣΤ΄ΑΘΗΝΩΝ
ΤΗΛ.: 6947435174